

Hagay

Birinchi wəhiy wə həlkning inkasi

¹ Darius padixahning ikkinchi yili, alтинчи ayning birinchi kuni, Pərwərdigarning səzi Hagay pəyoləmbər arkilik Xealtielning oqli, Yəhudaning waliyisi Zərubbabəlgə həm Yəhozadakning oqli, bax kahin Yəxuaşqa kəldi: —□

² Samawi qoxunlarning Sərdari boləlan Pərwərdigar mundaq dəydu: —

Bu həlk: «Wakti kəlmidi, Pərwərdigarning əyini qurux wakti tehi kəlmidi» — dəydu.□

³ Wə Pərwərdigarning səzi Hagay pəyoləmbər arkilik kelip mundaq deyildi: —

□ **1:1 «Darius padixahning ikkinchi yili, alтинчи ayning birinchi kuni»** — «Darius padixah», yəni «Darius Hispastes» (miladiyədin ilğiriki 521-485-yillar). Bu kün miladiyədin ilğiriki 520-yili, 29-awqust idi. «Alтинчи ay» — Muxəddəs Kitabta yil, aylar tiləqə elinqənda, Yəhudiylarning kona kalendari boyiqə həsəblinidu («Təbirlər»nimu kərüng). **«alтинчи ayning birinchi kuni»** — hər ayning birinchi kuni həyt bolatti, Yerusalemda bu səzni angliqan kixilər bəlkim az bolmisa kərək. **«bax kahin Yəxua»** — «kahin» muxəddəs ibadəthanida puqralar üqün məhsus qurbanlikni kəydürgüqi hadim. □ **1:2 «Bu həlk: «Wakti kəlmidi, Pərwərdigarning əyini qurux wakti tehi kəlmidi» — dəydu»** — muxəddəs ibadəthanini qayta qurux hizmiti 15 yil ilğiri baxlanənanidi, birəq həlk baxqə əllərninq təhditigə uqrap, qurux hizmitidin qol tartqənanidi («Əzra», 3-5-bablarni kərüng).

⁴ Bu öy tehiqila harabə tursa, bu silər tahtaydin bezəlgən öyliringlarda yaxaydioqan waqitmu?□

⁵ Mana, Pərwərdigar mundaq dəydu: —
— Kiliwatqininglar üstidə kəngül qoyup oylin-
inglar!

⁶ Terioqininglar kəp, yioiwalidioqininglar az;
Yəysilər, birak toymaysilər;
Iqisilər, birak qanmaysilər;
Kiyisilər, birak heqkandak illimaysilər;
Ix həkqi aloquqi bolsa,
Huddi ix həkqini təxük həmyanoqa saloqanoqa
ohxaxtur.■

⁷ — Samawi qoxunlarning Sərdari boloqan
Pərwərdigar mundaq dəydu: —
Kiliwatqininglar üstidə kəngül qoyup oylin-
inglar!

⁸ Taoqka qikip, yaoqaqni elip kelinglar, əyni
qurunglar; xundak qilsanglar Mən uningdin
hursən bolimən, xan-xərəpkə eriximən, —
dəydu Pərwərdigar.

⁹ — Silər kəpni küttünglar, mana, erixkin-
inglar az boldi; uni öygə epkəlgininglarda, Mən
uni püwləp yokattim; bu nemə üqün? —

□ **1:4 «tahtaydin bezəlgən öyliringlar»** — «tahtaydin bezəlgən» degən bu söz Təwratta pəkət Sulayman kuroqan mukəddəs ibadəthanining bezilixi wə «Yəhoahaz padixah»ning ordising bezilixini təswirləx üqün bir qetim ixlitilgən. Xuningdin kərimizki, həklər bəlkim mukəddəs ibadəthanini quruxka 15 yil ilgiri təyyarlioqan yaoqaqni hazır öz öylirini bezəx üqün ixlətməktə. Xunga ularning ikki gunahı bar idi: (1) Hudaning öyini quruxni keqiktürüx; (2) Hudaning öyi üqün təyyarlap qoyuloqan yaoqaqni öz öyliri üqün ixlitix. ■ **1:6** Qan. 28:38; Mik. 6:14, 15.

дәйду самави қохунларнинг Сәрдари болоян
Пәрвәрдигар —

— Қўнки Менинг օйўмнинг харабә болоһиниօа
қаримай, օз օйўнглари *selixqa* йўгўрўхўп
йўрўwatisilәр.

¹⁰ Xunga ўstўnglarda asmanlar xəbnəmni
bərməydu, zeminmu həsulini bərməydu; □ ■

¹¹ Mən zeminoqa, taŋqa, ziraətlərgə, yengi
xarablaroqa, zəytun meyiqa, tupraqning
ūdūrmilirigə, insanlaroqa, mal-waranlaroqa
wə kollardiki barlik əjirlərgə qurŋaqqilikni
qakirdim. □

¹² Xuning bilən Xealtielning oqli Zərubbabəl
həm Yəhəzadakning oqli bax kaһin Yəxua
wə həlkning qəldisining həmmisi Pərвәрдигар
Hudasining awaziqa, xuningdək Pərвәрдигар
Hudasining Ҳагай пəyŋəmbərnə əwətxi bilən,
uning səzlrigə qulak saldi; həlk Pərвәрдигар
aldida qorqti.

¹³ Andin Pərвәрдигарning əlqisi Ҳагай
Пәрвәрдигарning həwirini həlkqə yətküzūp:

— «Mən silər bilən billidurmən» —
дәйду Пәрвәрдигар, — dedi. ¹⁴ ■

Wə Pərвәрдигар Xealtielning oqli, Yəhudaning
waliyisi Zərubbabəlning roһini, xundakla

□ **1:10 «Xunga ўstўnglarda asmanlar xəbnəmni
bərməydu»** — xəbnəm, bolupmu 8- wə 9-ayda pixidioan mewə
yaki axliқni yegiləxtin saklaxta muһim rol oynaydu. ■ **1:10**

Қан. 28:23 □ **1:11 «Mən zeminoqa, taŋqa, ziraətlərgə,
... kollardiki barlik əjirlərgə qurŋaqqilikni qakirdim»** —
«қурŋaqqilik» (ibraniy tilida «horəb») һәм «harabə» degənlər
bir-birigə ohxap ketidioan səzlər — Hudaning օyi «harabə»
bolsa, ularoqa «horəb» (қурŋaqqilik) bolidu.

Yəhəzadakning oqli, bax kahin Yəxuaning rohini həm həlkə kaldisining hər birining rohini kəzoqidi; ular samawi kəxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar Hudasining əyigə kelip ixlidi.

¹⁵ Bu Darius padixahning ikkinqi yili, altinqi ayning yigirmə tətinqi küni idi.□

2

Ikkinqi wəhiy — rəşətləndürüx

¹ Yəttinqi ayning yigirmə birinqi küni, Pərwərdigarning səzi Hagay pəyoələmbər arqilik kelip mundak deyildi:□ ² — «Xəaltialning oqli, Yəhudaning waliyisi Zərubbabəlgə, Yəhəzadakning oqli, bax kahin Yəxuaəqə həmdə həlkəning kaldisiəqə səz kəlip ulardin:

³ «Aranglardin əyni qəqdiki xan-xərəptə boləqan bu əyni kərgənlərdin kim bar? Silər hazır uningəqə kəndak kəraysilər? Nəzirənglarda u həqnəmigə ərziməydu,

□ **1:15 «Bu Darius padixahning ikkinqi yili, altinqi ayning yigirmə tətinqi küni idi»** — Hagay bəxarət berip, həlkə Hudaning əyidə ix baxliəuqə 23 kün ətti. Bu wəqit həsul yiqidiəqan pəsəl boləqəqə, ix bəlkim həsulni yiqip boləqandin keyin baxlanəqan. □ **2:1 «Yəttinqi ayning yigirmə birinqi küni»** — bu kün «kəpilər həyti» («kəpə tikix həyti»)ning əng ahirki küni bolup, həlkəning kəp bir kismi Yerusalemda boləqan bolux kərək.

xundakmu?» — dēp soriōin. □ ⁴ — Birak hazir, i Zərubbabəl, jasarətlik bol, — dēydu Pərwərdigar, — Yəhozadakning oqli, bax kahin Yəxua, jasarətlik bol; zemindiki barlik həlk, jasarətlik bolup ixlənglar, — dēydu Pərwərdigar.

— qünki Mən silər bilən billidurmən, — dēydu samawi qoxunlarning Sərdari bolōan Pərwərdigar.

⁵ — Misirdin qikқан waқtinglarda silərgə əhdə kılōan sēzüm wə Mening Rohim aranglarda turup kəldi; hərgiz kōrkmanlar.

⁶ Qünki samawi qoxunlarning Sərdari bolōan Pərwərdigar mundaқ dēydu: —

— Yənə pəkət azōina waқittin keyin Mən asmanlar, yər yūzi, dengiz həм kuruқlukni təwritimən; □ ■

□ **2:3 «Aranglardin əyni qaoқdiki xan-xərəptə bolōan bu əyni kərgənlərdin kim bar? Silər hazir uningōa қandak қaraysilər? Nəziringlarda u həqnemigə ərziməydu, xundakmu?»** — Sulayman padixah salōan həywətlik muқəddəs ibadəthana (miladiyədin ilğiriki 587-yili) Babil təripidin wəyran kılinoqan. Bu wəқə Hagay sēz kılōan waқittin 67 yil ilğiri bolōaqқа, əsli ibadəthanining xan-xəripі yengi ibadəthanioқа қaraydioqan bəzi bowaylarning esidin qikmioqan boluxi kərək. «əyni qaoқdiki xan-xərəptə bolōan bu əy» wə «uningōa қandak қaraysilər?» degən sēzlər ispatlayduki, Huda nəziridə məyli Sulayman kuroqan yaki bu waқittiki həlk kuroqan ibadəthana bolsun, hər ikkisini «bir» dēp həsabaydu. □ **2:6 «... asmanlar, yər yūzi, dengiz həм kuruқlukni təwritimən»** — muxundaқ sēzlər baxқа pəyoqəmbər yazmiliridimu tepilidu (məsilən, «Yəxaya» 13-bab, «Yərəmiya» 4- həм 10-bab, «Yoel» 2-bab, «Naқum» 1-babta). Xübhisizki, bular «Pərwərdigarning küni», yəni ahirki zamanni kərsitidu. ■ **2:6** Ibr. 12:26,27

7 Mən barlik əllərni təwritimən; nətijədə əllərning sərhil ətiwar nərsiliri elip kelinidu. Mən muxu əyni xan-xərəpkə toldurimən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar.

8 — Kümux Meningki, altun Meningki, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar.□

9 — Bu öyning keyinki xan-xəripə əslidikidin zor bolidu, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar, — wə Mən muxu yərdə aramlık-hatirjəmlıkni ata kılımən, — dəydu samawi qoxunlarning Sərdari boloqan Pərwərdigar». □ ■

Üqinqi wəhiy — Hudaning xəpkiti wə bərikiti

10 Darius padixahning ikkinqi yili, tokkuzinqi ayning yigirmə tətinqi küni, Pərwərdigarning səzi Hagay pəyqəmbər arkilik kəlip mundak deyildi: —

□ 2:8 «Kümux Meningki, altun Meningki, — dəydu ... Pərwərdigar» — xu dəwrdə dunyadiki kəp kəsim altun-kümux Pars imeriyesining qolida idi. Məzkur bexarəttin azraqla bir məzgildin keyin, Pars imperatori Darius tərpidin: «İsrailning ətrapidikı yurtlardin imperatorqa elinoqan bajlarning qong bir kışmini ayrip, bu pulni «Pərwərdigarning öyini qiraylıq yasax üqün ixlitix kerək...»» degən bir yarlıq qüxürüldi («Əzra» 4-6-babni, xundakla «qoxumqə söz»imizni kərüng). □ 2:9

«Bu öyning keyinki xan-xəripə əslidikidin zor bolidu» — bu bexarətning əməlgə axuruluxi nəhayiti ajayib boldi. Səz kəp boloqaqqa, xərhini «qoxumqə söz»imizgə qoyduq. ■ 2:9 Mis. 23:20-22; Yər. 31:31-34; Əz. 36:26-28; Mat. 3: 11-12; 11:10; 24:12-16; Mar. 1:2; Luqa 1:76; 7:27; Yh. 2:13-17; Yəx. 40:3; İbr. 8:6; 12:24

11 «Samawi koxunlarning Sərdari boləqan Pərwərdigar mundaq dəydu: —

Kahinlarəqa səz kilip ulardin Təwrat-kanuni tooqruluk: —

12 «Birsi tonining etikidə «*Hudaəqa* ataloqan gəx»ni kətürüp ketiwatqinida, uning etiki nanəqa, umaqqa, xarabqa, zəytun mayəqa yaki hərəkəndəq ax-ozuqqa mundaqla tegip kətsə, undaqla u nərsilər «*Hudaəqa* ataloqan» bolamdu?» — dəp sorioqin».

Kahinlar jawabən: «Yaq» — dedi.□

13 Wə Hagay: «Birsi jəsətkə tegip «napak» boləqan bolsa, u bu ax-ozuqning qəysibirigə təgsə, undaqla ax-ozuq napak bolamdu?» — dəp soridi.

□ 2:12 «birsi tonining etikidə «*Hudaəqa* ataloqan gəx»ni kətürüp ketiwatqinida, uning etiki .. hərəkəndəq ax-ozuqqa mundaqla tegip kətsə, undaqla u nərsilər «*Hudaəqa* ataloqan» bolamdu?» — «*Hudaəqa* ataloqan gəx» (yaki «mukəddəs gəx») — Musa pəyoqəmbərgə qüxürülgən kanun boyiqə, birsi *Hudaəqa* «gunah qurbanliqi» («gunahni tilidioqan qurbanliq»), «inak qurbanliqi» yaki « qurbanliqi»ni qiləqanda, bu qurbanliqlardin məlum parqə gəx qurbanliq qilmaqci boləqan kixining yardimidə boləqan kahinoqa ayrip berilgən. Bu gəx «*Hudaəqa* ataloqan gəx» (yaki «mukəddəs gəx») dəp ataloqan, bu gəxni pəkət kahin wə uning ailisidikilər yeyixkə bolidu.

Каһинлар jawabән: «U napak bolidu» — dedi.□

¹⁴ Andin Ҳағай jawabән mundaq dedi: — «Pərwərdigar: «Əmdi bu həlk, bu «yat əl» Mening aldimdimu xundaqtur, ularning qollirida ixləngənlirining həmmisimu xundaqtur, xuningdək ularning xu yərdə Manga

□ **2:13 «Birsi jəsətkə tegip «napak» boləqan bolsa, u bu ax-ozuqning qaysibirigə təgsə, undaqtə ax-ozuq napak bolamdu?»** — «napak boləqan» — Musa pəyqəmbərgə qüxürülgən qanun boyiqə, birsi jəsətkə yaki jəsət qoyuloqan jayoqa təgsə, yaki bəzi hil kesəl kixilərgə təgsə, «napak» dəp həsablanəqan. U bir məzgil (bəzidə bir kün, bəzidə bir həptə) ayrim turuxi kerək idi. Ayrim turoqandin keyin oqusul qilip (pütünləy yuyunup) andin «pak» dəp həsablanəqan.

hər bir sunoqanlirimu napaktur» — dēydu. □

¹⁵ — Əmdi hazır kəngül koyup oylininglar —
Bügündin baxlap, muxu waqittin tartip
kəringlar — taki Pərwərdigarning
ibadəthanisidiki tax üstigə yənə bir tal tax
koyuləuqə, □ ¹⁶ xuningdin iliriki künlərdə,

□ **2:14 «Pərwərdigar: «... ularning qollirida
ixlängənlirining həmmisimu xundaktur (napak,
demək), xuningdək ularning xu yərdə Manga hər bir
sunoqanlirimu napaktur» — dēydu»** — «xu yərdə» degən
səz bəlkim «napak qollirida» degənni kərsitixi mumkin.
**«Pərwərdigar: «Əmdi bu həlk, bu «yat əl» Mening
aldimdimu xundaktur, ularning qollirida ixlängənlirining
həmmisimu xundaktur, xuningdək ularning xu yərdə
Manga hər bir sunoqanlirimu napaktur» — dēydu»** —
bu toluk səz Israilə qənaəyiti əqir idi. Israil əzi kapir bir
«yat əl» bolə qan ohxaydu. Ulardiki harəbə bolə qan muqəddəs
ibadəthanining əzi ularning «pərwəyim pələk» degəndək
bihudluk gunəhlirə qə guwəh beridu. Musa pəyqəmbərgə
quxürəlgən qənun boyiqə, gunəhlar pəqət «qan təkölüp
qilə qan qurbanlik»lar arqilik «yepilə qan» bolidu. Biraq
muqəddəs ibadəthanining əzi harəbə bolup, ular sunə qan
qurbanliklarni əzlrining «napak qolliri» tūpəylidin «napak
boldi» desək, əmdi ular qandə qmu pak bolalaydu? «Kim napak
nərsilərdin pak nərsini qiqiralaydu? — Həqkim!» («Ayup»
14:4). Pəqət rəhim-xəpətkəlik bir Huda Əzi napak həlqi üqün
bir ix qilsa, andin kutquzulə qili bolidu. Əmdi Huda (15-ayət)
ularning gunəhlirini kəqürüm qilip, ularə qə ümid beridu. Uning
qandə qol bilən ularning gunəhlirini kəqürüm qilə qanlik
eytilmidi. Bu məsiləlgə bolə qan jawəb (yəni Hudəning ahirida
adəmlərnə gunəhdin paklax üqün nemə ix qilə qanlik) pəqət
Injildin tepilidu. □ **2:15 «Ibadəthanisidiki tax üstigə
yənə bir tal tax koyuləuqə...»** — Həga yəyqəmbər səz
qilə qandin keyin, həlk qayta quruluqning hizmitini yəngiwaxtin
baxlə qan küngiqə, yəni «ikkinqi yili, altingi ayning yigirmə
tətingi küni» (27-Sentəbr)qigə degənliktur.

birsi «yigirmə kürə»lik bir dəwə axlıqni aloqili kəlgəndə, mana pəkət on kürila qıkti; birsi xarab küpidin əllik komzək aloqili kəlsə, mana pəkət yigirmə komzək qıkti. □ ¹⁷ Mən qolliringlar bilən ixligen barlik ixliringlarda siləni judun, hal wə məldür apətliri bilən urup kəldim; birək silər yenimoqa qaytmidinglar. □ ■ ¹⁸ Əmdi ətünimənki, kəngül qoyup oylininglar — bu kün, yəni tokkuzinqi ayning yigirmə tətinqi künidin baxlap, muxu wakıttin tartip, — yəni Pərwərdigarning ibadəthanisining qayta quruluşini baxlıqan künidin keyinki ixlaroqa kəngül qoyup oylininglar; ¹⁹ danlar ambaroqa yioıldimu? Üzüm talliri, ənjür, anar həm zəytun dərəhliri heq mewə bərmidi. Birək Mən bu kündin baxlap siləni bərikətləymən». □

Tətinqi wəhiy — Ahırkı zaman ••• Zərubbabəl tooqrulıq

□ **2:16** «xuningdin ilgiriki künlərdə, birsi «yigirmə kürə»lik bir dəwə axlıqni aloqili kəlgəndə...» — «ilgiriki» — İbraniy tilidiki bu söz bəzidə «ilgiriki», bəzidə «keyinki» degənni bildüridu. Qoxumqə səzlirimizdə «ilgiriki» degən təjrimimizning səwəbini eytimiz. □ **2:17** «Mən qolliringlar bilən ixligen barlik ixliringlarda siləni judun, hal wə məldür apətliri bilən urup kəldim; birək silər yenimoqa qaytmidinglar» — Hagay pəyoqəmbər muxu yərdə Təwrat «Am.» 4:9ni nəkil kəltüridu. ■ **2:17** Hag. 1:11 □ **2:19** «...danlar ambaroqa yioıldimu? Üzüm talliri... heq mewə bərmidi. Birək Mən bu kündin baxlap siləni bərikətləymən» — bu 16-19-ayətləni qoxumqə səzlirimizdə təhlil qilimiz.

20 Wə Pərwərdigarning səzi xu aynıng yigirmə tötinqi küni Ҳағайоға иккинқи кетим келип мундақ дейлди: —

21 — Yəhudaоға waliy bolоqan Zərubbabəlgə sөz қилип мундақ degin: —

— «Mən asmanlarni, zeminni təwritixkə təmxiliwatimən;□

22 Padixahlıqlarning təhtini örüwetimən, əllərnıng padixahlıqlırınınıg küqini yokitimən; jəng hərwiliri həm unıng üstidə olturоqanlarni örüwetimən; atlar wə atlıq əskərlər, ularnıng hər biri öz qerındixınıg қилиқи bilən mollaq atқuzulidu.■

23 Xu күnidə — dəydu samawi qоxunlarning Sərdari bolоqan Pərwərdigar —

Mən seni, yəni Xealtıəlning oоqlı Zərubbabəlni alimən, — dəydu Pərwərdigar — andin seni huddi məhürlük üzükümdək қилимən; qünki Mən seni talliwaldim, — dəydu samawi qоxunlarning Sərdari bolоqan Pərwərdigar».□

□ 2:21 «Mən asmanlarni, zeminni təwritixkə təmxiliwatimən» — bu sözlər (wə 22-ayət) 6-7-ayətlərdikigə ohxax, bəlkim ahırkı zamandiki ixlarni kərsitidu. ■ 2:22 Dan. 2:44-45; Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13. □ 2:23 «Mən seni, yəni Xealtıəlning oоqlı Zərubbabəlni alimən,... andin seni huddi məhürlük üzükümdək қилимən; qünki Mən seni talliwaldim» — bu bexarətnıng əməlgə axuruluxını «qоxumqə sөz»imizdə tilоqə alimiz.

Mukeddes Kalam (yāngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5